T.B.M.M.
YENİ PARTİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 22 Ekim 2026
Sayı: 1452

51985

Prof. Dr. Kayıhan PALA
Bursa Milletvekili
Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 96 ve 99'uncu maddelerine uygun olarak, T.C. Sağlık Bakanlığı'na iletilmesi ve Sayın Bakan Kemal MEMİŞOĞLU tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğinin yapılmasını arz ederim. 21/10/2026

K Pala

Kayıhan PALA
Bursa Milletvekili

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ); gebelik, doğum ve lohusalık süreçlerinde kadınların sağlık hizmeti sunucuları veya sağlık kurumları tarafından maruz bırakıldığı fiziksel zorlama, sözlü aşağılama, tıbbi müdahalelerde rızanın gözetilmemesi, mahremiyet ihlalleri, ayrımcılık ve terk edilme gibi uygulamaları "Tesis Bazlı Doğumlarda Saygısızlık ve İstismar" (obstetrik şiddet) olarak tanımlamakta; bu durumu temel insan hakları, bedensel bütünlük ve nitelikli sağlık hakkı ihlali olarak değerlendirmektedir.

Obstetrik şiddet yalnızca bireysel tutumlardan kaynaklanmamakta; sağlık kuruluşlarındaki personel açığı, aşırı iş yükü, ebelerin doğum süreçlerindeki rolünün zayıflatılması, fiziki altyapı eksiklikleri ve piyasacı sağlık politikalarının dayattığı performans baskısı gibi yapısal sorunlarla derinleşmektedir. Yapılan akademik çalışmalar, yaklaşık her dört kadından üçünün (%74,7) doğum sırasında en az bir obstetrik şiddet türüne maruz kaldığını ortaya koymaktadır. Vajinal doğumlarda, düşük gelirli kadınlarda ve refakatçi/ebe desteğinden yoksun doğum süreçlerinde bu oranların daha yüksek seyrettiği bildirilmektedir.

Bilgilendirilmiş onam alınmadan yapılan epizyotomi, suni sancı (indüksiyon), erken amniyotomi, fundal baskı (Kristeller manevrası) gibi gerekli olmadığı durumlarda yapılan müdahaleler, mahremiyet ihlalleri ve kadınların karar süreçlerinden dışlanması hem anne ve bebek sağlığını riske atmakta hem de kadınlarda travma sonrası stres bozukluğuna (TSSB) ve sağlık kurumlarına olan güvenin aşınmasına yol açmaktadır. Hak temelli bir sağlık anlayışı gereğince; her kadının bilimsel kılavuzlar ışığında, saygılı, güvenli, nitelikli ve eşit doğum bakımı alma hakkı kamusal güvence altına alınmalıdır. Bu bağlamda;

1. Sağlık Bakanlığı'nın mevzuatında veya klinik hizmet yönergelerinde "obstetrik şiddet" veya "saygılı annelik bakımı" kavramları tanımlanmış mıdır? Bakanlığınızın bu tür hak

Tel: (0 312) 420 61 04-05 Fax: (0 312) 420 23 33 e-posta: kayihan.pala@tbmm.gov.tr
Türkiye Büyük Millet Meclisi Halkla İlişkiler Binası 2.Kat No: F-216 Çankaya / Ankara 0654

Prof. Dr. Kayıhan PALA
Bursa Milletvekili
Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

ihlallerini önlemeye dönük yürürlükte olan bağlayıcı bir düzenlemesi ya da ulusal eylem planı bulunmakta mıdır?

2. Son 5 yılda (2021-2026 yılları arasında) kamu, üniversite ve özel hastanelerin doğum servislerinde kadınların maruz kaldığı kötü muamele, bilgilendirilmiş onam alınmaksızın yapılan müdahaleler ve mahremiyet ihlallerine ilişkin SABİM, CİMER veya doğrudan Bakanlığınıza iletilen şikâyet sayısı kaçtır? Bu şikâyetlerin yıllara ve sağlık kuruluşu türlerine göre dağılımı nedir?
3. İletilen şikâyetler sonucunda son 5 yılda kaç idari/disiplin soruşturması açılmış; kaç sağlık personeli veya idareci hakkında yaptırım uygulanmıştır?
4. DSÖ'nün intrapartum (doğum) bakım rehberlerinde temel gereklilik olarak vurgulanan; gebenin doğum sürecinde kendi tercih ettiği bir refakatçiye erişimi, kesintisiz ebelik desteği ve ten tene temas hakkı kamu ve özel hastanelerde standart bir kural olarak uygulanmakta mıdır? Uygulanmıyorsa bu hakların önündeki altyapı ve personel engelleri nelerdir?
5. Doğum eyleminin doğal ve primer uygulayıcısı olan ebelerin sistem içerisindeki rolünü güçlendirmek, her gebeye bir ebe desteği sağlayabilmek adına atama bekleyen ebe istihdamını artırmaya ve ebelik mesleğinin mesleki bağımsızlığını sağlamaya yönelik Bakanlığınızın yürüttüğü bir çalışma var mıdır?
6. Doğum servislerindeki aşırı iş yükü, yetersiz personel sayısı, nöbet yoğunluğu ve fiziki koşulların yetersizliği gibi obstetrik şiddeti besleyen yapısal ve sistemsel şiddet unsurlarını ortadan kaldırmak amacıyla çalışma koşullarının iyileştirilmesine yönelik bir planlamanız bulunmakta mıdır?

Tel: (0 312) 420 61 04-05 Fax: (0 312) 420 23 33 e-posta: kayihan.pala@tbmm.gov.tr
Türkiye Büyük Millet Meclisi Halkla İlişkiler Binası 2.Kat No: F-216 Çankaya / Ankara 0654